

naiset valitsevat suuremmissa määrin arkielämään ja perhesuhteisiin liittyviä aiheita käsitteleviä ohjelmia. Miehet sen sijaan valitsevat enemmän seikkailua, toimintaa ja rajua urheilua sisältäviä ohjelmia. Miehet katsovat naisia enemmän urheilua ja naiset katsovat miehiä enemmän viihdettä. Kovin suuria eroja ei muuten esiinny tarkasteltaessa ohjelmatyyppejä. Sen sijaan ohjelma- ja ohjelmasarjakohtaisia eroja esiintyy paljon. Arkielämään liittyvien ohjelmien lisäksi naiset katsovat miehiä enemmän Dallasin ja Dynastian kaltaisia sarjaohjelmia. Miehet katsovat naisia enemmän rikoselokuvia.

Viitteet

¹Kirjoituksen tasa-arvotyötä käsittelevä osuus perustuu seuraaviin lähteisiin: Sakligt, opartiskt, jämställt? Slutrapport från Sveriges Radios Jämställdhetsprojekt. SR:s förlag 1979; Någonting har hänt. Utvärdering av Sveriges Radio-koncernens jämställdhetsarbete 1980-83. Jämställdhetskommittén 1984; Som i en spegel. Fakta om tv, radio och jämställdhet. Sveriges Radios jämställdhetsgrupp och SR-Information. Mars 1986; Handlingsprogram för jämställdhetsverksamheten inom SIF-klubben vid Sveriges Radio-koncernen. Antaget vid representantskapsmöte 9-10 april 1984.

Kirjallisuus

ABRAHAMSSON, Ulla B. Jämställdhet i utbildnings-tv? Kvinnobild och mansbild i två veckors utbud 1979. SR/PUB nr 12-1980. 1980a.

ABRAHAMSSON, Ulla B. Kvinnobild och mansbild. Analys av utbudet i P1 den 30 augusti 1980. PM. 1980b.

ABRAHAMSSON, Ulla B. Sveriges Television: Tv-program för kvinnor och män? Jämställdhetsgruppen vid Sveriges Television granskar vecka 12/82. Sammanställning av 30 programprotokoll. 1982a.

ABRAHAMSSON, Ulla B. Dolda budskap till tonåringar. Om brist på jämställdhet i tv. Ingår i PUB 82. Forskning om radio och tv. 1982b.

ABRAHAMSSON, Ulla B. Tv-världen och verkligheten. Del 1: Människor och samhälle i tv-fiktio för barn och ungdom. SR/PUB nr 7-83.

ABRAHAMSSON, Ulla B., BOETHIUS, Gunilla & MODIG, Maria. Sveriges Television: Nyheter för kvinnor och män? Jämställdhetsgruppen vid Sveriges Television granskar vecka 12/83.

ARKESTEN, Anne & FELDTSTRÖM, Ingrid. Jämställdhet i Utbildnings-tv? Kvinnobild och mansbild i 2 veckors utbud 1982 - en jämförande studie. UR-rapport nr 7/83.

HANSSON, Lennart & JERSENIUS, Bo. Lokalradion - ett jämställt medium? Uppsats vid Sociologiska institutionen. Göteborg, 1981.

HANSSON, Lennart & JERSENIUS, Bo. Förändrar ungdomsradios könsroller? Sociologiska institutionen, Göteborgs universitet, 1983.

JENSEN, Else & KLEBERG, Madeleine. Kvinnors roll i tv-nyheter och underhållningsprogram. En svensk och dansk undersökning om massmedia och jämställdhet i tv. NORD 1982.

WIGREN, Gunilla. Kvinnor & män ser på tv. SR/PUB nr 11-85.

Tasa-arvotyö Yleisradiossa

Yleisradiossa ei ole tehty aktiivista tasa-arvotyötä. Yleisradiossa ei ole tasa-arvoprojektia, ei tasa-arvokomiteaa, ei tasa-arvoon liittyvää kurssitoimintaa. Yleisradiossa ei

toimi tasa-arvoryhmiä, eikä Yleisradion hallitus ole hyväksynyt tasa-arvo-ohjelmaa.

Yleisradion tutkimusosasto on tehnyt kaksi tasa-arvoon liittyvää selvitystä. Vuonna 1983 ilmestyi tutkimus naisen roolista televisiossa (Holopainen, Kalkkinen, Rantanen, Sarkkinen, Österlund: "Hyvät katsojat, pääaiheenamme tänään nainen". Johdatus tutkimukseen naisen roolista televisiossa). Vuonna 1986 valmistui tutkimusmuistio naisten ja miesten television katselutavoista (Kalkkinen: Perhesuhteita ja penkkiurheilua, Naisten ja miesten tv-ohjelmavalintojen eroista - esitelty toisaalla tässä lehdessä).

Radio- ja Televisiotoimittajien Liitto (RTTL) ei ole myöskään tehnyt aktiivista tasa-arvotyötä. Esimerkiksi perusteellista palkkaselvitystä, josta kävisivät ilmi mahdolliset palkkaerot mies- ja naistoimittajien välillä, ei ole tehty.

RTTL:n pian painoon menevässä historiikissa kuitataan naisen asema seuraavalla kappaleella:

LAINAUS 1

"Naisen asema Yleisradiossa on "taatusti parempi kuin yleensä työmarkkinoilla". Pääliikkövakansseja ei hevin tarjota naisille sielläkään, eikä palkka-asioissa olla vielä täysin tasavertaisia miesten kanssa. Väitetään myös, että naisille harvoin tarjotaan ns. erikoistehtäviä ja että heitä jonkin verran sorretaan joittenkin toimitusten kokouksissa, joissa heidän ehdottamansa aiheet eivät läpäise yhtä hyvin kuin miesten "rautaiset" ehdotukset. Se tarkoittaa sitä, että esim. uutispuolella miehet tavallisesti hoitavat yhtä hyvin poliittisesti kuumat kuin työehto- ja talousuutiset kun taas naisille annetaan kulttuuriasiat ja yhteiskunnalliset uutiset. Itse asiassahan nämä ovat yhtä tärkeitä, mutta edellisille annetaan usein etuoikeus. Ulkomaan kirjeenvaihtajina on kuitenkin, etenkin freelance-pohjalla, ollut melko monta

naista. Yhä selvemmin naistoimittajat ovat ryhtyneet tekemään ohjelmia miesten normeilla - sekä meillä että muissa pohjoismaissa, joissa tästä aiheesta on tehty joukkotiedotuksen naistutkimuksia."

Pitäisikö aktiivista tasa-arvotyötä Ruotsin mallin mukaan toteuttaa myös Yleisradiossa? Seuraavassa RTTL:n pääluottamusmiehen Kirsti Kurkelan näkemys:

"Tasa-arvon lisäämiseksi täytyisi jotain Yleisradiossa tehdä. Pikkuisen oudoksuttaa kuitenkin ruotsalaisten partiopoikahomma, jossa tehdään kaikki valtavaksi. Eikö samalla luoda myös byrokratiaa? Eiköhän tasa-arvotyön toteuttamiseksi löytyisi kevennettyä mallia?"

"Yleisradiossa tasa-arvotyö on alkeellisella tasolla. Meillä ei ole olemassa edes faktoja siitä, minkälaista epätasa-arvo Yleisradiossa on, esimerkiksi palkkaselvitys puuttuu."

"Tasa-arvo ei toteudu Yleisradiossa. Näennäisesti se vallitsee, mutta erilaiset käytännön esimerkit osoittavat, että pitää laittaa pitkä kysymysmerkki perään."

"Väitän esimerkiksi, että miehen on helpompi saada parempi palkka kuin naisen tullessaan taloon ja että miehen palkkakehitys on nopeampi kuin naisen, koska uraputki aukeaa helpommin. Naisia on vähän suoritustason yläpuolella.

"Kun peruslähtökohdat, siis selvät faktat, tasa-arvotyöhön puuttuvat, on vaikea sanoa mitä pitäisi tehdä. Ensin pitäisi selvittää minkälainen epätasa-arvo Yleisradiossa on ja sen jälkeen olisi arvioitava, mikä olisi oikea tapa edetä. Mutta tasa-arvotyön ei tarvitsisi olla monimutkainen rakenne."

Helena Ikonen